

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores

Opgave 1 Democratie voor toekomstige generaties

1 maximumscore 1

Een goed antwoord bevat een uitleg van Plato's opvatting dat de democratie een negatief effect heeft op het karakter van mensen: de democratische mens streeft alleen nog maar vrijheid na en laat onderbuikgevoelens overheersen.

voorbeeld van een goed antwoord:

Volgens Plato levert een democratie een type mens op dat steeds meer vrijheid wil en daarbij onderbuikgevoelens laat overheersen. Het verlangen naar vrijheid heeft volgens Plato geen grenzen. Daardoor worden mensen slaven van hun begeerte en zullen ze uiteindelijk met geweld ook het eigendom van anderen willen afpakken.

2 maximumscore 1

Een goed antwoord bevat een uitleg met welke staatsvorm het voorstel van Rees het meest overeenkomt: in Plato's aristocratie hebben mensen met filosofische en militaire kennis en vaardigheden de macht, waardoor zij de maatschappij kunnen beschermen / in Plato's ideale staat is de leiding in handen van een filosoof-koning die inzicht heeft in de Idee van het Goede en Rechtvaardige.

voorbeeld van een goed antwoord:

Het voorstel van Rees komt het meest overeen met Plato's beschrijving van de aristocratie. De goede despoot heeft namelijk net als een filosoof-koning kennis van zaken en weet zo de juiste maatregelen in te voeren om de gehele maatschappij op de lange termijn te beschermen.

Vraag	Antwoord	Scores

3 maximumscore 1

Een goed antwoord bevat een argument tegen de opvatting van Rees dat een goede, alwetende despoot nodig is om het klimaatprobleem op te lossen, met Mills kritiek op een goede, alwetende despoot: passiviteit / mensen ontplooiën zich niet / geen betrokken burgerschap.

voorbeeld van een goed antwoord:

Mill heeft kritiek op het idee van een goede despoot die alles zou kunnen overzien, beheersen en besturen. Volgens hem zorgt deze vorm van absolute macht ervoor dat het volk passief wordt en zich mentaal niet zal ontwikkelen. Alles wordt voor hen bepaald. Dit is niet alleen slecht voor mensen zelf, maar ook voor de samenleving als geheel. Juist bij een mondiaal klimaatprobleem is het belangrijk dat mensen betrokken zijn en zich blijven ontplooiën. Hierdoor komen ze misschien wel met creatieve oplossingen om grote duurzaamheidsvraagstukken aan te pakken.

4 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat een argumentatie of een goedaardige dictatuur geschikter is dan een democratie om het mondiale klimaatprobleem te beperken, met twee van de volgende voordelen van democratie volgens Dahl:

- Democratie helpt een regering van kwaadaardige autocraten te voorkomen.
- Democratie garandeert burgers een aantal fundamentele rechten die niet-democratische systemen niet verlenen en niet kunnen verlenen.
- Democratie verzekert burgers een grotere mate van persoonlijke vrijheid dan enig haalbaar alternatief.
- Democratie helpt mensen hun fundamentele belangen te beschermen.
- Alleen een democratische regering kan personen maximaal in staat stellen om de vrijheid tot zelfbeschikking uit te voeren en te leven onder wetten die ze zelf gekozen hebben.
- Alleen een democratische regering kan personen maximaal in staat stellen om morele verantwoordelijkheid te nemen.
- Democratie bevordert menselijke ontwikkeling volwaardiger dan enig haalbaar alternatief.
- Alleen een democratische regering kan een relatief hoge mate van politieke gelijkheid bevorderen.
- Moderne representatieve regeringen voeren geen oorlog met elkaar.
- Landen met democratische regeringen zijn over het algemeen welvarender dan landen met niet-democratische regeringen.

Vraag	Antwoord	Scores

voorbeeld van een goed antwoord:

- Ik vind dat een goedaardige dictatuur geschikter is dan een democratie om het mondiale klimaatprobleem te beperken. Dahl gaat ervan uit dat een democratische regering personen maximaal in staat stelt om morele verantwoordelijkheid te nemen. Maar we zien overal om ons heen dat mensen die mogelijkheid misschien wel hebben, maar dat veel mensen die verantwoordelijkheid helemaal niet nemen. Mensen denken alleen aan zichzelf. Een goedaardige dictatuur zou kunnen afdwingen dat mensen wel het algemeen belang voor ogen houden 1
- Daarnaast ligt bij een democratie de focus heel sterk op persoonlijke vrijheid. Die wordt in vergelijking met andere staatsvormen in een democratie veel meer gegarandeerd, maar daar zit ook een keerzijde aan. Juist de focus op ons individuele geluk en onze eigen vrijheid gaat ten koste van het milieu. Ook op dit vlak biedt een goedaardige dictatuur mogelijk een uitkomst 1

of

- Ik vind niet dat een dictatuur geschikter is dan een democratie om het mondiale klimaatprobleem te beperken. Een van de voordelen van een democratie is volgens Dahl dat de democratie menselijke ontwikkeling volwaardiger bevordert dan welk alternatief ook. Zeker in een dictatuur, ook al zou die goedaardig zijn, ontbreekt het daaraan. Om klimaatproblemen structureel op te lossen, moet de mens zich verder ontwikkelen om met creatieve oplossingen te komen en dat kan nu juist alleen goed binnen een democratie 1
- Dit hangt samen met een ander voordeel, namelijk dat een democratie een regering van wrede, kwaadaardige autocraten helpt voorkomen. Het is niet uitgesloten dat een goedaardige dictatuur uiteindelijk toch kwaadaardig wordt en in plaats van het klimaatprobleem te beperken alleen nog maar gaat voor macht of zelfverrijking. Als een dictatuur het politieke stelsel wordt, kan je daar niet veel meer aan veranderen 1

Vraag	Antwoord	Scores

5 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een overeenkomst tussen Nozicks *Tale of the slave* en Krznarics beschrijving van toekomstige burgers als slaafgemaakten: zoals toekomstige burgers in Krznarics' beschrijving geen gelijke inspraak hebben, zijn volgens Nozick mensen in een democratie niet vrij doordat zij zijn overgeleverd aan de meerderheid als meester 1
- een verschil tussen Nozicks *Tale of the slave* en Krznarics beschrijving van toekomstige burgers als slaafgemaakten: bij Nozick zijn ook de huidige burgers slaven binnen een democratie 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- In zijn *Tale of the slave* wil Nozick duidelijk maken dat mensen binnen een democratie helemaal niet vrij zijn. Ook in een democratie zijn mensen nog te vergelijken met slaafgemaakten, omdat er nooit sprake is van gelijke inspraak. Dit komt overeen met de beschrijving van toekomstige generaties door Krznaric. Toekomstige generaties hebben namelijk geen mogelijkheid tot inspraak. Hierdoor zijn ze overgeleverd aan de grillen van de huidige generatie en politiek machteloos 1
- Maar Nozick gaat verder dan Krznaric en stelt dat dit niet alleen voor toekomstige generaties geldt, maar dat dit gebrek aan inspraak ook voor burgers nu geldt. Ook zij hebben geen gelijke inspraak en zijn in dat opzicht niet vrij. In Krznarics beschrijving zijn het alleen de toekomstige generaties van wie inspraak beperkt is en die met slaafgemaakten worden vergeleken 1

Vraag	Antwoord	Scores

6 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een uitleg dat bij een burgerberaad de kwaliteit van beslissingen toeneemt, met Mills argument dat meer betrokken mensen zorgen voor meer informatie: bij een burgerberaad wordt over de toekomst van alle groepen gesproken 1
- een uitleg dat bij een burgerberaad de rationaliteit van beslissingen toeneemt, met Mills argument dat meer opvattingen zorgen voor meer discussie / voor een rijper beraad: een burgerberaad biedt ruimte en tijd voor bespreking/bestudering van meer opvattingen 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- Mill stelt dat de kwaliteit van beslissingen toeneemt wanneer er meer mensen betrokken zijn bij politieke beslissingen. Door de betrokkenheid van zoveel mogelijk mensen is er namelijk veel meer informatie beschikbaar die meegenomen kan worden in het maken van politieke beslissingen. Dit is te zien in het argument dat bij een burgerberaad over de toekomst van alle groepen wordt gesproken door de verschillende achtergronden van de burgers die eraan deelnemen 1
- Daarnaast stelt Mill dat de rationaliteit toeneemt wanneer er meer opvattingen worden besproken. Ook dit is het geval bij een burgerberaad, want burgers hebben hierbij de ruimte en tijd om langetermijnproblemen uitvoerig te bespreken en te bestuderen. Door het bespreken van deze opvattingen zullen politieke beslissingen genomen worden na rijper beraad. Zo'n oefening in 'langzaam denken' komt de rationaliteit ten goede 1

7 maximumscore 1

Een goed antwoord bevat een argument tegen een burgerberaad, met Mills opvatting over stemrecht: gelijk stemrecht geeft kennis en onwetendheid evenveel recht / door gelijk stemrecht kunnen opgeleide burgers geen tegenwicht bieden aan onwetende burgers.

voorbeeld van een goed antwoord:

Mill maakt een onderscheid tussen mensen. Hij ontkent niet dat sommige mensen intelligenter of verstandiger zijn dan andere mensen. Daarom pleit hij voor ongelijk stemrecht. Een argument tegen burgerberaden is dat er geen onderscheid is in de inbreng van leden met kennis en leden die geen kennis hebben. Dit komt de rationaliteit niet ten goede, omdat hierdoor tegenwicht tegen onwetendheid ontbreekt.

Vraag	Antwoord	Scores

8 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een weergave van Gutmanns reden dat onderwijsprofessionals geen volledige zeggenschap over het onderwijs moeten hebben: onderwijs kan onmogelijk neutraal zijn 1
- een uitleg dat Future Design een voorbeeld kan zijn van Gutmanns opvatting over onderwijs en democratie: door het aanleren van democratische vaardigheden is er sprake van onderwijs door democratie 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- Volgens Gutmann kunnen onderwijsprofessionals geen volledige zeggenschap hebben over het onderwijs omdat neutraliteit een omstreden ideaal is. In het onderwijs is volgens haar namelijk niet uit te sluiten dat er een voorkeur voor een bepaalde manier van leven in doorklinkt 1
- Gutmann pleit voor onderwijs door democratie. Hierbij worden leerlingen in het onderwijs aangemoedigd om democratische vaardigheden aan te leren zoals luisteren, argumenteren en elkaars belangen herkennen. Future Design is een manier om hier invulling aan te geven. Leerlingen leren in het openbaar te spreken en op te komen voor hun eigen belangen als toekomstige generatie 1

9 maximumscore 3

Een goed antwoord bevat een argumentatie of Krznarics voorstel in tekst 1 voor het organiseren van intergenerationele jury's een goed idee is, met:

- een argument met Friedmans paternalisme-argument: kinderen en jongeren kunnen nog niet in vrijheid keuzes maken 1
- een argument met een voordeel van het deliberatieve model voor democratie: het kan zorgen voor andere mogelijkheden / het maakt overeenstemming in de toekomst waarschijnlijker / het voorkomt dat meningsverschillen voortkomen uit gebrek aan inzicht of inlevingsvermogen / het drukt respect uit voor de medeburger 1
- een argument met een definitie van het begrip 'rechtvaardigheid' 1

Opmerking

Aan alleen een weergave van de afzonderlijke elementen die geen onderdeel zijn van de argumentatie kan geen scorepunt worden toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores

voorbeeld van een goed antwoord:

- Ik ben het eens met Krznarics voorstel voor intergenerationele jury's om de democratie te vernieuwen. Friedman zou het al snel een slecht idee vinden, omdat ook kinderen en jongeren betrokken worden. Hij wijst erop dat jongeren vanaf 12 jaar nog niet volwassen zijn en daarom niet toegerust zijn om zelfstandig en in vrijheid hun eigen keuzes te maken. Dit vind ik geen sterk argument. Hoewel het misschien waar is dat jongeren nog niet helemaal in staat zijn om in vrijheid keuzes te maken, is het niet zo dat volwassenen wel altijd verstandig met hun vrijheid omspringen. Bovendien kan je stellen dat jongeren door het gebrek aan langetermijndenken in de huidige vorm van democratie, in de toekomst mogelijk ook geen vrijheid zullen hebben om dergelijke keuzes te maken 1
- Dit sluit ook aan bij de visie op democratie binnen het deliberatiemodel, waarbij iedereen die door een bepaalde beslissing geraakt wordt, betrokken is bij het gesprek of debat. Zoals blijkt uit het voorbeeld van Future Design, gaan mensen hierdoor veel radicalere en vooruitstrevender oplossingen bedenken. Dit past bij het voordeel van deliberatie, waarbij er juist door de focus op gesprek, nieuwe mogelijkheden worden ingebracht. Wanneer er alleen gefocust zou worden op stemmen, zou zoiets niet snel gebeuren 1
- Dit alles pleit ervoor om de democratie op een duurzame manier opnieuw uit te vinden, zodat er daadwerkelijk sprake kan zijn van rechtvaardigheid, in de betekenis dat ieder het zijne krijgt. Ook toekomstige generaties. De huidige democratie is volgens mij te veel gericht op kortetermijnbelangen van mensen die nu de macht hebben. Het zou wenselijk zijn als daar verandering in komt en Krznarics voorstel biedt daarvoor een goede mogelijkheid 1

of

Vraag	Antwoord	Scores
	Ik ben het niet eens met Krznarics voorstel voor intergenerationele jury's om de democratie te vernieuwen. Om te beginnen vind ik het onverstandig om jongeren al te betrekken bij de politiek. In dat opzicht ben ik het met Friedman eens, wanneer hij stelt dat jongeren zich eerst op school moeten richten en zich moeten ontwikkelen tot volwassenen. Volgens mij kunnen jongeren best betrokken zijn bij de politiek en actuele vraagstukken, maar is het goed als zij pas later inspraak krijgen over deze onderwerpen	1
	Vanuit het deliberatieve model van democratie zou betoogd kunnen worden dat dit een gesprek oplevert waarin de meningsverschillen die overblijven in elk geval redelijk zijn. Hier ben ik het alleen niet mee eens. Het gebrek aan inzicht of inlevingsvermogen zal blijven bestaan. Ik ben er niet van overtuigd dat dit soort intergenerationele jury's daar een oplossing voor gaat bieden. Sterker nog, ik denk dat ze dit probleem alleen maar gaan vergroten doordat zowel politieke ervaring als inhoudelijke kennis geen vereiste is om mee te mogen praten over deze vraagstukken	1
	Onder rechtvaardigheid versta ik dat alle belangen op een eerlijke manier tegen elkaar worden afgewogen. Voor een rechtvaardige invulling van de democratie is het volgens mij belangrijk dat mensen kennis van zaken hebben. Niet iedereen heeft zomaar inzicht in het Goede en Rechtvaardige, zoals Plato ook stelt. Juist deze uitdagingen op de lange termijn zijn erg complex en vragen veel van het voorstellingsvermogen van mensen. Het is niet makkelijk om daarover goede beslissingen te nemen. Als we een rechtvaardige vorm van democratie willen met oog voor de toekomst, zijn intergenerationele jury's daarom volgens mij niet de manier om dat te bereiken	1